

Velký bratr tě sleduje

Technologie jdou nezastavitelně vpřed. Laboratoře představují stále výkonnější a modernější prostředky, které pomáhají bránit naši bezpečnost nebo dělají život pohodlnější. V ulicích měst se běžně setkáváme s kamerami, ve vozech hromadné dopravy s čipem, kterým označujeme odkud, kam a kdy jsme cestovali, bankám a jiným institucím poskytujeme důvěrné údaje.

Má tedy stát podporovat rozšíření sítě policejních kamer? Na jednu stranu je tu strašák v podobě všudypřítomného „oka Velkého bratra“. (Při současném trendu se za chvíli bez přítomnosti vtíravých objektivů pravděpodobně už ani nevyčůráme.) Na straně druhé nesou moderní technologie velký díl zásluhy na potlačování kriminality a nezřídka pomáhají při dopadení zločinců. Otázkou je, co všechno jsou lidé ochotni obětovat většímu bezpečí.

Dokud tyto systémy fungují v demokratických zemích, mohou být užitečné. Dokonalým příkladem, jak totalitní režim může zneužít sílu špehovacích prostředků, je román George Orwella 1984. V jeho světě má každý občan doma velikou obrazovku, která nejenže vysílá, ale i snímá. Všude číhají donašeči, připravení při sebemenším náznaku neposlušnosti nemilosrdně udat (klidně i člena vlastní rodiny). Všichni milují Velkého bratra. Ideopolicie se stará o to, aby všichni milovali Velkého bratra.

Určitě nejsem jediný, komu při čtení „Tisíciho devítistého osmdesátého čtvrtého“ naskakovala husí kůže. Až děsivou podobnost s jejich každodenní rutinou našli v jeho románu občané země reálného socialismu. Jímá mě hrůza při pomyšlení, že by to Štáta dotáhla do „orwellovské dokonalosti“. Proto jsou určitě na místě skeptické názory. Jak snadné by bylo pro podobný režim převzít důmyslný bezpečnostní systém, který buduje demokracie pro naši bezpečnost, a převrátit ho v něco podobného, o čem psal Orwell.

Nejen co se týče „špionážní techniky“ ale technologií vůbec, vyvstává otázka, zda jejich vývoj nepřevyšuje morální vývoj lidstva. Všichni se baží za novými objevy (=penězi), ale až se tyto supermoderní „udělátka“ dostanou do rukou teroristických organizací, totalitním režimům nebo jen blbcům co to chtějí vyzkoušet, to se teprve budeme dívat a chytat se za hlavu. Všichni víme, jak to dopadlo s Oppenheimerovým vynálezem...